

רבים העדיפו לבוא אליו ב"שאלות" בענייני כשרות ובבקשת דין תורה. גם הגויים הקשישים כיבדוהו וחשבוהו לאיש קדוש. הסביר פנים לכל אדם, מבוגר וילד, חרד וחופשי, בעל ברית ושאינו בעל-ברית. שימש סמכות מוסרית עליונה והיה פוסק לעיתים בענייני ציבור ובין אדם לחברו, רודף שלום ומשכין שלום.

הוא האריך ימים ונפטר בשיבה טובה, בגיל 76, בחודש חשוון תש"א, כחצי שנה לפני הכיבוש הנאצי. זכה למות בשלום על משכבו, בטרם פלשו קלגסי הנאצים, ולהגיע לקבר ישראל כשכל יהודי העיירה מלווים אותו בבכי ובמספד מר. בחודשי הציפייה למות מידי הנאצים הרבו יהודי העיירה להשתטח על קברו ולבקשו, שימש "מליץ" לביטול רוע הגזירה, אך שערי הרחמים נעולים היו.

ר' מרדכי מאיר ליטבק

אבי, ר' מרדכי מאיר ליטבק ז"ל (1881—1942) — משכיל, צנוע, עסקן ציבורי נאמן וציוני פעיל. על אף היותו טרוד בדאגות פרנסה, שנמצאה בדוחק רב (מחנות בדים קטנה), הקדיש הרבה זמן לפעילות ציבורית.

בשנים הראשונות אחרי מלחמת העולם הראשונה אירגן וניהל בעיירה את פעולות הסעד מטעם קרן העזרה האמריקנית הממשלתית ומטעם הג'וינט. הקים מטבח להזנת ילדים וחלוקת מצרכים וניהל את הוועד לעזרת יתומים. לאחר מכן הקים וניהל, שלא-על-מנת-לקבל-פרס, "קופת גמילות חסדים" לעזרת החנוונים ובעלי מלאכה. כמו-כן הקים גם בנק לאותה מטרה, שהחזיק מעמד שנים מעטות בלבד. בשטח הפעילות הציונית ניהל את המשרד הא"י המקומי, שאירגן את עליית החלוצים הראשונים בשנים 1923—1926. שימש יו"ר קבוע של ועדות הבחירות לקונגרסים הציוניים, היה אחד הפעילים העיקריים בכל פעולה ציונית: הפצת שקלים, קרנות, "תרבות" וכו'. ביתו שימש במשך שנים מרכז ובית-ועד לפעילים הציוניים במקום.

בימי הכיבוש הנאצי נתמנה מזכיר ה"יודענראט" בגיטו. מילא תפקיד כפוי ואומלל זה ביושר, בכבוד ובהגינות. הוכה פעמים מספר בצורה אכזרית ע"י המושל הנאצי על שסירב למלא את תביעותיו-סחיתותיו. מת מות קדושים, יחד עם אמו ז"ל, בידי מרצחים מאנשי המשטרה האוקראינית בנסותם להימלט מן הגיטו ימים מעטים לפני הטבח הכללי של הקהילה, בסוף חודש תשרי תש"ג (תחילת אוקטובר 1942), ולא נודע מקום קבורתם.

יהי זכרם ברוך. תנצב"ה.